

◀ RECENZE A ANOTACE ▶

DVOŘÁK, Libor. *Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí. Komentář.* 3. vydání, Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2024. 336 s. ISBN: 978-80-7478-730-0 (brož.)

Nejnovější počín nakladatelství Wolters Kluwer ČR, a.s., které se již leta věnuje pečlivě také oboru práva životního prostředí, vydalo letos na podzim 3. vydání úspěšného komentáře Libora Dvořáka k zákonu č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Komentář v brožované podobě vyšel v obvyklé hnědobílé obálce, typické pro ediční řadu, ve které nakladatelství Wolters Kluwer, ČR, a.s., komentáře k zákonům pravidelně vydává.

Autorem komentáře k tomuto zákonu je zkušený environmentální právník, JUDr. Libor Dvořák, Ph.D. Absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, tamtéž vystudoval i doktorské studium. Od roku 2001 byl zaměstnán v legislativním odboru Ministerstva životního prostředí jako specialista na problematiku posuzování vlivů na životní prostředí, přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí a účasti veřejnosti v povolovacích řízeních. V tomto odboru se postupně stal zástupcem ředitelky a později i ředitelem odboru, na této pozici působí dodnes. Jako vůbec první zástupce České republiky byl v letech 2017–2020 členem Implementation Committee, orgánu zřízeného smluvními stranami ke kontrole dodržování Úmluvy o přeshraničním posuzování vlivů na životní prostředí¹. Libor Dvořák je dlouholetým externím spolupracovníkem katedry práva životního prostředí Právnické fakulty Univerzity Karlovy. Připomeňme i jeho rozsáhlou publikační činnost. Je například autorem publikace *Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí s komentářem* z roku 2005, komentáře k témuž zákonu v Nakladatelství Wolters Kluwer z let 2016 a 2018 a dále řady odborných článků o právu životního prostředí, mimo jiné i v časopise *České právo životního prostředí*. Je vhodné zmínit alespoň vědecký článek *Posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí* (*České právo životního prostředí* č. 1/2010 (27)) či Dvořákův podíl na monotematickém čísle k nové právní úpravě ochrany ovzduší a atmosféry, *Historie legislativy na ochranu ovzduší na území ČR* (*České právo životního prostředí* č. 2/2012 (32)). Libor Dvořák je též dlouholetým členem České společnosti pro právo životního prostředí.

¹ Tzv. Espoo úmluva, 91/2001 Sb.m.s.

Původní vydání komentáře² mělo v roce 2016 celkem 256 stran, toto současné třetí z roku 2024 má již 336 stran. Není divu, právní úprava od té doby pokročila, zákon přímo novelizovala řada zákonů a mnohé zákony související si rovněž vysloužily autorovu pozornost. Samozřejmě vedle toho všeho přibýlo judikatury. Právní stav publikace je k 30. 6. 2024.

Z hlediska struktury třetí vydání komentáře Libora Dvořáka k zákonu č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „komentář k zákonu EIA“), obsahuje na 336 stranách nejen vlastní text zákona s komentářem, ale i odborný autorův úvod do problematiky posuzování vlivů na životní prostředí, zařazený na stranách XVI až XXV recenzovaného komentáře. Čtenářům autor čtivým způsobem přiblížil účel posuzování vlivů na životní prostředí, který leckomu (a zejména politikům a developerům) stále není dostatečně jasný. Odborný úvod obsahuje historický vývoj právní úpravy posuzování vlivů na životní prostředí v českém, evropském a mezinárodním právu a konečně i odkazy na speciální a související právní problematiku. Potěší i takový marginální detail, jako stručný odkaz na méně známou speciální úpravu posuzování vlivů v zákoně o Antarktidě (viz str. XXV komentáře). Zařazení odborného úvodu na začátek komentáře k zákonu EIA považuji celkově za velmi vhodné a dobře využitelné také pro pedagogické a vědecké účely.

Důvodem k třetímu vydání komentáře v letošním roce je poměrně velké množství změn provedených v zákoně č. 100/2001 Sb. od posledního vydání, ať již v souvislosti s novým stavebním zákonem plně účinným od 1. 7. 2024, tak rovněž s novým institutem v oblasti práva životního prostředí, jakým je jednotné environmentální stanovisko přijaté zákonem č. 148/2023 Sb. Změnový zákon č. 149/2023 Sb. (účinný od 1. 1. 2024) provedl v zákoně o posuzování vlivů na životní prostředí celou řadu změn, mj. do něj zakotvil pravidla pro tzv. společný proces posuzování vlivů na životní prostředí a vydání jednotného environmentálního stanoviska. Autor také zaznamenal smutný fakt, že Česká inspekce životního prostředí již nebude dotčeným orgánem v procesu EIA, a pokud se bude chtít v konkrétním případě k záměru vyjádřit, bude mít postavení stejné jako má v procesu EIA veřejnost. Přitom právě názory ČIŽP bývaly v procesu EIA vždy velmi cenné. Kontroverzní úpravu provedl zákon č. 465/2023 Sb.

Komentář podrobně osvětluje změny v zákoně o posuzování vlivů na životní prostředí plynoucí z posledních novel. Za všechny je třeba zmínit již výše uvedený společný proces EIA a JES, dále novou možnost volby formy veřejného projednání v EIA, omezení opakovaného prodloužení platnosti stanoviska apod. Zvláštní pozornost autor věnuje rovněž změnám plynoucím z nového stavebního zákona

² Viz původní recenze v časopise ČPŽP č.2/2016 (40) s. 90–93.

č. 283/2021 Sb., ať už pro oblast EIA (řízení o povolení záměru), tak SEA (územně plánovací dokumentace).

Stejně jako u minulých vydání autor u příslušných komentovaných ustanovení aktualizoval judikaturu (té pochopitelně oproti předchozím vydáním komentáře výrazně přibylo) a také reflektoval praktické zkušenosti s aplikací zákona č. 100/2001 Sb. v praxi.

Nezbývá než autorovi za komentář poděkovat. Sám jsem neměl v některých ustanovení komentovaného zákona po všech provedených změnách v posledních letech jasno. Rozhodně se budu k této knize pravidelně vracet. A totéž doporučuji i čtenářům našeho časopisu.

doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.

Abstract

The reviewed publication is the Third edition of the Commentary on the Czech Act No. 100/2001 Coll., on Environmental Impact Assessment. The Commentary has been published by the Wolters Kluwer ČR Publishing House in 2024. The Czech legislation in this area is one of the basic sources and also the structural elements of the Czech environmental law. Author reflects the requirements of the EU law set by directives, mainly the EIA Directive (2011/92/EU) and the SEA Directive (2001/42/EC).

JUDr. Libor Dvořák, Ph.D. graduated from the Faculty of Law, Charles University in Prague in 2001. At present he works at the Ministry of Environment as a head of the Legislative department. He is not only an experienced lawyer, the author or co-author of numerous articles and publications on environmental law in particular, but also a keen rock music disc jockey and great lover and breeder of cats.

Keywords: Environmental impact assessment, EIA Directive, SEA Directive, Act on Environmental Impact Assessment.

